Ч. 32 Субота 11 (23) лютого 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмiнiстрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Рада державна.

З Відня пишуть нам під датою дня 20 с. м.: На засіданю комісиї буджетової, при рубрицї „фонд диспозицийний", забрав нинї, побіч других послів опозицийних, голос і пос. Романчук. Tagblatt подав дивним способом вже наперед вість о тім і здавалось, що пос. Романчук виступить в комісиї буджетовій з добре обдуманою политичною річею. Отже-ж вийшло инакше. Пос. Романчук говорив дві минути і дуже неясно. Він заявив, що буде голосувати против фонду диспозицийного, а то по тій причинї, що правительство може без того фонду обійтись, як вже і кабінет ґр. Таффого два рази обходив ся без него; а відтак і длятого, бо — в соймі краєвім зайшли в часї послїдної сесиї річи, про котрі він ширше розкаже при другій лучшій нагоді (?) Пос. Романчук похвалив відтак правительство коалїцийне за єго заходи коло реформи закона карного, процедури цивільної та коло реформи податкової, але єму не сподобалось то, що правительство не занялось поперед всего реформою виборчою. Для присутних на засіданю міністрів і для членів комісиї буджетової, річ пос. Романчука була зовсїм незрозумілою. Кн. Віндішґрец відповідав на заміти всїх других послів, як Герольда, Кайцля, Ґреґоріца, Бернрайтера і др., а виводи посла руского поминув мовчки. Польске коло устами пос. Пініньского заявило, що буде голосувати за фондом диспозицийним. Оно має довіре до правительства, іменно до єго господарскої проґрами. Притім сконстатував пос. Пініньский, що в часї послїдної сесиї соймової дїло примиреня обох народів в Галичинї посунулось вперед, позаяк польска сторона устами речників своїх виразно заявила, що она не противна в нїчім розвоєви народу руского і потреби єго буде завсїгди піддержувати. В соймі галицкім як-раз на послїдній сесиї проявилось дуже виразно змаганє до мирного полагодженя справи руско-польскої. На те забрав голос знов пос. Романчук і подав до відомости зібраним, що „з одного засїданя соймового посли рускі вийшли з салї" На той заміт відповів пос. Рутовский, що посла Романчука можна оправдати слабостию, котру перебув в часї сесиї соймової, та задля котрої не міг бути присутним на засїданях і тому не міг добре знати, що в соймі тогди сталось.

Палатї послів предложено проєкт закона в справі будови двох клїнїк і інститута фізичного для университету львівского, проєкт закона о розширеню недільного відпочинку також на похатну торговлю, а наконець жаданє міністерства просьвіти додаткових кредитів.

На вчерашнім засїданю Палати послів залагоджено на початку численні петициї, між иншими петицию Стефана Войташека з Волосяницї в Галичинї о охорону в справі засудженя; петицию передано правительству до розслїдженя, взглядно до увзгляднення. Над петицию якогось Сковроньского з Коломиї, котрий домагає ся від заряду почтового виплати 25.000 зр., а від міністерства віроісповідань 30.000 зр., а дальше жадає, щоби ґр. Кальнокий передав єго петицию о наданє єму титулу князя російскому правительству в Петербурзї, або сам надав єму той титул, перейшла Палата до порядку дневного, а референт зазначив, що петент, видко, несповна розуму.

Пос. Кавнїц реферував о петициї Франца Гавелька, засудженого невинно, о відшкодованє. Позаяк референт почав реферувати по чески, то нїмецка лївиця підняла страшенний крик а віцепрезидент Палати, Д. Абрагамович завізвав бесїдника, щоби говорив по нїмецки. На то відповіли молодоческі посли, що не дадуть собі заказати говорити по чески. — Петицию учительки Теклї Голуб з Нового Санча відступлено правительству до увзгляднення. — Під конець засїданя інтерпелював ще пос. Цалїнґер в справі призволеня основувати социялїстичні товариства в Тиролі. — Слїдуюче засїданє назначено на нинї.

О проґрамі робіт Палати послів доносить N. fr. Presse: Палата послів залагодить справозданя комісий петицийної і ветеринарийної а відтак приступить до дальшої специяльної дискусиї над проєктом кодексу карного іменно же до розділу, в котрім говорить ся о головній зрадї. Підчас нарад в повній палатї над проєктом закона карного переведе комісия буджетова нараду над продовженем провізориї буджетової, котру предложить правительство на однім із найблизших засїдань; провізория буджетова стане відтак на порядку дневнім повної Палати з початком марта. По залагодженю провізориї буджетової має розпочати ся дебата над реформою податків і буде тягнути ся без перерви аж до Великодних ферий.

Рівночасно з засїданем Палати послів, відбуло ся вчера і засїданє Палати панів, на котрім новоіменовані члени вложили приреченє. Відтак наступив вибір до поодиноких комісий;

---

24)

Розбишаки на рiцї Місісіпі.

Повість з житя американьских полїшуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

Одним кроком вчинив ся мулят коло клинка, але лиш слово: „Пошесть!" вирвало ся єму тихцем кріз затиснені зуби, коли почув порожне місце під руками. Тайстри тут не було, а де-ж єму знайти малу тайстру помежи тими людьми, що тут не дуже твердо спали? Хиба-ж найменший шелест не зрадив би єго і чи міг би він втечи, скоро би ті сьмілі і в погони так бистроокі сини лїсів дійстно викрили єго і погонили за ним? Але тут не було часу надумувати ся, бо він знав, що єго білий товариш не виведе єго без рушницї через держави невільників на свободу. Впрочім він вже й так був серед ворогів; затиснув отже зуби, поклав праву руку на колодку від острого ножа і шукав собі на помацки дороги попід ліву стїну в тій надії, що знайде десь тайстру з кулями на поручу якого крісла або може коло комина, де она напевно висить.

Тепер пересунув ся він попри шафу при стїнї, в котрій містила ся домашна і кухонна знадоба родини, а в долинї був в нїй ключ — він зачепив ногою об него. То певно сховок на всїляку поживу, а в сїй хвили так єго вже мучив голод, що він забув на все, навіть і не зважав на небезпечність, яка єму грозила і отворив дверцї але так тихо, як лиш було можна.

Єго взяла ся якась нечувана лакомість, коли намацав там миску і переконав ся, що в нїй молоко. Урадуваний підніс миску до рота і став з неї пити. Ледви що зважив ся поставити миску назад і став шукати на помацки за чимсь твердшим, що міг би був взяти собі на дорогу. Знайшов ще кілька кусників малая і сховав їх чим скорше за пазуху, а відтак ще раз взяв ся пити молоко з миски.

— Лишіть же й менї трохи! — відозвав ся нараз якийсь голос саме коло него і він з великого страху мало що не пустив миски з рук. Ноги задрожали під ним — станув як мертвий і запер дух в собі.

— Мр. Кук! — відозвав ся тепер знову той сам голос — Мр. Кук!

— Чо' хочете? — відозвав ся той із своєї постелї заспаний — вигонїть єго.... він перескочив через охорожу.

— Хто? — спитав Сандер здивований.

— Карий — замуркотїв Кук.

— Дурниця.... він плете щось кріз сон о кони та о огорожі.... я думав, що ви встали і самі себе поїте.

— Ну, ну.... чо' хочете? — відозвав ся Кук знову, але тепер вже розрухав ся і сїв на постели — ви мене кличете?

— Менї хоче ся страшенно пити — сказав Сандер — а менї причуло ся, що то ви пете. — Де стоїть вода?

— На дворі коло дверий, на малій дощі, зараз на ліво — відповів Кук, котрий тепер таки вже зовсїм опритомнїв — тиква до черпаня висить зараз над нею на цьвяху. А може ліпше напете ся молока? ....там в шафі єсть повна миска.... і так до завтра рана зовсїм скисне ся.

Мулят поставив чим борше і тихенько миску назад на своє місце і добув ніж з похвицї — здавало ся, що єго вже певно викриють, бо серед темноти годї єму було хоч би один крок зробити, коли не хотів сам себе зрадити. Він же не знав анї куди повернути ся, анї чи не настоломчить кого.

— Нї, дякую вам — сказав Сандер — я би волів напити ся води; але-ж бо то така темнота, що можна собі й ноги поломити і вязи скрутити.

— Роздуйте трохи грань в коминї — відозвав ся Кук до него — на право в кутї лежить кілька соснових ощіпок.

Мулят вхопив тепер ще сильнїйше за ніж і мав ще лиш на то надію, що скоро огонь заблисне, мужчини в першій хвили перепудять ся а він буде міг вибічи на двір. Але скорше годї було єму рушитись з місця, бо напотемки ледви чи був би знав, куди втїкати, а впрочім мав ще надію, що єго не викриють на тім місци, де він стояв. Сандер став тепер з цілої

між иншими вибрано члена Палати, Чайковского до постійної комісиї для закона цивільного. По сїм закрито засїданє.

Перегляд політичний.

Похорон бл. п. Архікн. Альбрехта відбуде ся ві второк о 3 год. по полудни. Зачувати, що провід асистенциї войскової на похоронї обійме сам Є. Вел. Цїсар.

З Праги доносять, що онёгди в ночи громада зложена з 25 студентів школи промислової задержала ся перед касином шляхотским, в котрім знаходив ся намістник ґр. Тун і богато аристократиї, та кинула насамперед якимсь тяжким предметом у вікно, котрий однакож відбив ся від рами вікна. За другим разом кинено відломаною клямкою від дверий і та вибила вікно і впала до салї.

У Відни розпочало ся вчера віче міст, на котрім має ся вести нарада в справі закона о приналежности і реформи податкової. Місто Прага не взяло участи зі взглядів потітичних.

З Каіра доносять до Times, що положенє Европейців в Александриї есть дуже непевне. Серед тамошних жителїв ширить ся чутка, що в сьвято рамазану настане велика різня, котрої жертвою стануть ся всї Европейцї. Місцеві жителї виступають супротив Европейців, особливо же супротив анґлійских вояків дуже зухвало. Занепокоєнє викликує також і та обставина, що коло міста волочать ся цїлї ватаги Бедуінів.

Бюро Райтера доносить, що на Формозї (хіньскім острові, котрий думають забрати Япанцї) настали якісь розрухи, котрих хіньске войско не може усмирити. На тім же острові вилетїв у воздух цїлий маґазин пороху, наслїдком чого мало там згинути два тисячі людий.

Новинки.

Львів дня 22 лютого 1895.

— **Краєва Рада шкільна** ухвалила на засїданю з дня 18 лютого: Затвердити вибір кс. Мих. Добровольского на відпоручника ради повітової до окр. ради шкільної в Коломиї і вибір Володим. Ґужковского та Льва Стецяка на відпоручників ради пов. до окр. ради шк. в Добромили; — установити другі посади катихитів греко- і римо-кат. для народних шкіл в Ярославі від 1 вересня 1895; — затвердити в учительскім званю Стан. Зьоборовского в ґімназиї в Ясли; перемінити 3-клясову школу народну в Мариямполи на 4-клясову від 1 вересня 1895; — вилучити присілок Підпилипє з шкільної звязи в Заліщиках і прилучити до такої звязи в Печарнїй від 1 сїчня 1895.

— **Перенесеня.** Асистенти почтові перенесли ся: Осип Гармата до Заліщик, а Гнат Кох до Львова.

— **З Просьвіти.** На засїданю видїлу Просьвіти дня 20 с. м. полагоджено такі справи: Вибрано відпоручниками видїлу до комітету вечерка Шевченкового, устроюваного народно-рускими товариствами, пп. Ів. Белея, і О. Макарушку. — Принято до відомости білянс видавництва „Читальнї" за рік 1894-ий. — Поручено о. Тороньскому зладити переклад на живу мову евангелий недїльних і празничних для ужитку молодежи шкільної. — Роздїлено прислані на конкурс рукописи між рецензентів. — Принято до відомости предложений дром К. Левицким зміст і уклад Календаря „Просьвіти" на рік 1896 ий і порішено збільшити значно его наклад. Наклад Календаря „Просьвіти" на рік 1895 був уже в грудни 1894 р. цїлком вичерпаний. — На місце другого урядника до канцеляриї товариства принято п. Романа Зарембу, слухача фільософії. — Принято до відомости, що стіпендия імени Тараса Шевченка увійде вже небавом в житє. Стіпендия та буде виносити поки що 100 зр. річно. — Принято до товариства 31 нових членів.

— **З „Днїстра".** Дня 27 лютого с. р. в середу о год. 4 по полудни відбуде ся квартальне засїданє ради надзираючої товариства взаїмних обезпечень „Днїстер" у Львові. На порядку дневнім кромі инших справ адміністрацийних буде предложене: 1. Справозданє дирекциї з адміністрациї і орґанізациї і білянс за рік 1894. — 2. Внесенє дирекциї в справі роздїлу надвишки доходу. — 3. Вильосованє 6 членів ради надзираючої. — 4. Означенє дня і скликанє загальних зборів. — 5. Справа товариства взаїмного кредиту „Днїстер".

— **Львівскі новини.** На улици Пястів з купи снїгу коло стежки викопав пес ніжку дитини. Побачила то одна жінка і наробила крику. Збігли ся люди і стали розгортати снїг. Викопали неживу дївчину, котра може мала рік. Лїкар сказав, що дитина лежала в снїгу кілька днїв. Була одягнена тілько в білу сорочку. Коло трупа дитини найшли рукавичку; певно мати згубила. На дитинї не найдено ніяких слїдів неприродної смерти. Полїция шукає тепер матери.

— **Обманцї.** Ще 28 грудня 1893 р. Арнольд Ґастфрайнд повідомив віденьску полїцию о заграничній шайцї фальшівників банкнотів. Одного члена тої шайки удало ся було ему пізнати в купе по дорозї з Кракова до Тшебінї. Обманець втаємничив Ґастфрайнда в своє дїло, прирік ему на жаданє спродати якусь скількість банкнотів, сказав, що зве ся Роман Герц та живе в Лондонї, і подав адрес, під яким Ґастфрайнд мав до него писати. Сей справдї писав до Герца, але тілько в тій цїли, щоби приспорити більше информаций полїциї. Завдяки сему донесеню Ґастфрайнда і помочи заграничних урядів полїцийних, удало ся вкінци вислїдити і увязнити головних спільників міжнародної шайки обманцїв, котрі стали тепер перед судом присяжних у Відни. Всїх обжалованих є шість, між тими одна жінка, всї кромі одного жиди з нашого краю. Головним обжалованим є Шапіра, котрий вже 1879 р. сидїв 18 місяцїв у вязници в Тернополи за фальшованє російских марок, і 1883 р. сидїв у слїдчій вязници за фальшованє заставних листів, при чім вже тодї якась розлупана пятиґульденівка входила в рахубу. По відсидженю кари за обманьство Шапіра щез десь з Тернополя. З того часу жив він в Лондонї, де темно дурив людий. Через своїх спільників і сам старав ся він пускати глухі вісти про фабрику австрийских і російских банкнотів, котрі нічим не різнять ся від правдивих; про те спродає свої банкноти по знижений цїнї. Річ ясна, що нерідко знаходили ся люди ласі на гріш, котрі тим вістям повірили. Скоро хто почав лиш розпитувати близше, він сейчас здибував ся коли не з самим Шапірою то з якимсь его спільником, а спільник той, стараючи ся на око заховати се в як найбільшій тайнї, або радив писати до Лондона, до Берлина, до Вроцлава чи де там, посилаючи рівночасно гроші, або сам брав гроші і їхав з купцем в такі місця „де-б їх нїхто не бачив". Сяк чи так гроші пропадали, бо або замовлені банкноти не приходили, або спродавець звичайно щезав денебудь з грішми по дорозї. Бувало й так, що по дорозї являв ся нараз полїцийний аґент, арештував незвістного продавця банкнотів і від-

---

сили роздувати горячий попіл, але не міг роздути поломіни, лиш кілька разів засипав собі очи. Наконець угнїваний схопив ся з місця і відозвав ся:

— Лихо би взяло такий огонь.... нема анї одного вуглика.

— Та чей не заблудите, не потребуєте навіть виходити з хати — справляв Кук Сандера — скоро станете на порозї, то й зараз по лївій руцї стоїть бочка з водою.

— Котра то може вже бути година? — спитав ся тепер Джемс, що також вже був пробудив ся.

— Ще не дуже пізно! — відозвав ся на то Сандер — але, отто-ж я роздер собі шкіру на нозї об замок якоїсь рушницї.... а.... то що знов такого? Двері стоять таки на розтїж.... мабуть чи не заліз який псиско до хати. Але хто-ж бо ставить рушницю тут на долинї!

— Ну, то певно не моя! — відозвав ся Кук — бо я вчера вечером поставив еї сам на своє місце.

— То хиба сама тут злїзла — забурмотїв Сандер — бо она тут стоїть, а у мене на нозї знак від неї.

— Чи може не хлопчиско еї там поставив.... чуєш Біль!

— Дайте-ж ему спокій, не будїть его, нехай спить; лише що так красно собі захропів. Господи милосердний, але-ж бо и трубить, як би після нот!

Сказавши то, поставив Сандер рушницю знову на своє місце, станув відтак на порозї, знайшов бочку, напив ся холодної водицї та аж цмокнув собі з вдоволеня, що так ему смакувала.

— Ах! — відозвав ся він повісивши подовгасту тикву на своє місце — нема то, як напити ся холодної водицї, коли чоловікови хоче ся добре пити.

— Особливо же, коли в нїй есть ще віскі — докинув Кук, котрий і собі приступив до бочки, щоби угасити свою спрагу.... але де тоті всї пси подїли ся.... на ту Дейк.... на ту Нед, Босий, Вач, на ту! Де вас всїх вхопило!

Пси, що доси лежали за хатою, позбігали ся і почали скомлити і крутили ся коло дверий та ласили ся і хотїли скакати на свого пана.

— Відчепіть ся від мене.... забирайтесь! — крикнув Кук — чого лежите там всї поза хатою коло оленя.... Досить буде одного.... А підеш ти Вач.... підеш собі звідси.... ти Босий.... чорт же би взяв тоті псиска.... підеш ти собі, ти собако!

— А вам що такого? — спитав Джемс.

— А от що, проклятї псиска пруть ся на силу до хати — відозвав ся Кук гнївливо — та чогось нюхять так, як коли-б звітрили дикого кота на деревї.... кат же би їх взяв!

— Аж з великим трудом удало ся ему замкнути двері, бо оба найбільші пси, хотїли конче влїзти до хати. Наконець замкнув він двері на засув і ведучи за собою Сандера домацав ся до своєї постелї та положив ся, але все ще кляв псам, що полягали собі під дверми і скомлили.

Наконець заснув Сандер знову, а Кук все ще перевертав ся неспокійно на постели, бо пси ставали що раз неспокійнїйші та драпали по одвірках та стїнї, під котрою стояла шафа. Один з них — здає ся Босий, що знав домашні уходи — став таки порпати під дошкою, що трохи відставала, а відтак почав страшенно вити.

— А то вже таки можна сказити ся! — крикнув Кук і схопив ся. — Коли тї проклятї собаки не втихомирять ся в сїй хвили, то я котрогось з них таки убю. Видко, що они таки на правду щось звітрили, бо чей би так не бісили ся.

— Звітрили? — замуркотїв Сандер, котрий від того крику знову пробудив ся — не знати, щоби они тут звітрили? — Я мав рушницю в руках, коли стояв на порозї, а дурні пси, видко, гадають, що мы вибираємо ся на шопи....[1]) Менї як-раз тепер до того.

Кук розлючений пустив ся тимчасом, спотикаючись по дорозї, знову до дверий, розтворив їх і став на чім сьвіт стоїть кляти псам, що весело загавкали до него, ба ще й кидав на них чим лиш міг, що лиш попало ся ему під руки.

— А підеш ти! — крикнув він і кинув чимсь на першого пса, що стояв коло него — ось тобі, проклята собако.... а то тобі, ти псклива гадюко! Будеш ти тихо, ти псявіро! Босий, вилїзеш ти там з під хати.... на ту....

[1]) Шоп, званий також „полоскуном", есть то рід медведя високого що найбільше 35 центиметрів а довгого найбільше на метер, з чого четвертина припадає на хвіст. Волос у него есть жовто-сїрий з чорним перемішаний. Шоп живить ся всїм, що лиш дасть ся з'їсти, ловить навіть рибу і раки і цїкавий з того, що заким має з'їсти, то пхає у воду і там держить свою поживу одною лабою а другою миє — з того й пішла его назва „полоскун". Задля его футра ловлять его в зелїза. В Америцї люблять дуже на него полювати, а польованє відбуває ся в ночи з псами при сьвітлї смолоскипів. Пси звітривши шопа гонять за ним, а він скаче на дерево і крие ся на самім вершку. Тогди добігають мисливі і розкладають доокола дерева великий огонь а один лїзе на дерево і стрясає звідтам шопа, котрому відтак пси роблять конець.

ходив з ним; доперва по якімсь часі показувало ся, що сей полїцийний аґент був по просту в порозуміню з обманцем. Для більшої певности і заохоти до купна Шапіра посилав нераз свої „банкноти на пробу“. Були то звичайно правдиві на двоє розлупані пятки — одна сторона була в тій пятці добра, але другої бракувало. Ну, думав кождий, бракує одної сторони, бо се лиш „на пробу“; в других буде все. І посилав гроші під поданим адресом, щоб їх нїколи більше не побачити. В листах писаних еврейскими буквами Шапіра нїколи не згадував про гроші або банкноти. Він називав їх все „товаром“ або говорив завсїгди „мудрому досить“. І ся для Шапіри конечна таємничість будила ще більшу цікавість, ще більше була в силї збаламучувати легковірних. А було тих легковірних мабуть дуже богато, бо хоч доси дехто вже її зголосив ся, то другим не позваляє зголосити ся обава перед карою. Кождий одурений чує ся також в якійсь части винуватим. Як скінчить ся процес, напишемо.

Господарство, промисл і торговля.

Кілька гадок о науцї господарства рільного.

Чи потреба учити ся господарства рільного? — Ще готов нас хтось висьміяти прочитавши таке питанє. Прецї всего на сьвітї треба учити ся, чому-ж би лиш господарства рільного не треба учити? Отже коротка відповідь на повисше питанє єсть: Потреба. — Але тепер насуває ся ще друге питанє: як учити ся того господарства? На то суть два способи: або по давному, як то буває у нас ще нинї, що син учить ся від батька, а батько учив ся від дїда; або при помочи шкіл, книжок та часописий господарских. І ще раз спитаємо: Чи наші письменні господарі, котрі не ходили до шкіл рільничих, потребують учити ся господарства з книжок та часописий? Знаємо з досьвіду, що у нас єсть богато таких господарів і то не лиш мало письменних, але навіть і висше образованих, котрі суть того погляду, що така наука не придасть ся до нічого. А ось недавно тому наш дописуватель з Сокальщини, господар, ось яку висказав гадку: „Наш бідний хлїбороб, котрий посїдає тих пару моргів поля, вже й сам знає, як коло него ходити, щоби єму збіже добре родило ся, то-ж не потребує жадних порад, за котрі мусів би ще гроші давати“. Отсе погляд не лиш одного того господаря, але й многих других. У нас взагалї не мають господарі охоти до науки господарства з книжок і часописий і не видять в тім хісна. А для чого? — Бо не знають ваги науки книжкової і дивлять ся на річ односторонно.

То річ певна, що з самої науки книжкової не стане ще нїхто господарем; треба ще й практичної науки, треба самому рук приложити. Але й то річ певна, що сама практична наука, коли она не відбуває ся бодай в якім-таким поступовім господарстві, не принесе також великого хісна. Сам один чоловік, хоч би він і не знати кілько лїт був практичним господарем, не набере ще того досьвіду, який набрали тисячі а тисячі господарів через многі літа, і не буде мати того знаня, яке здобули собі ті, що мали і способи і час до того, щоби за всїм пильно слїдити, що в рільнім господарстві може бути користним а що шкідливим. Той досьвід многих людий і з многих лїт, то знанє тих, що слїдять за проявами в господарстві, збирають книжки і часописи господарскі разом в одну цїлість і подають їх до відомости тих, котрі при своїй практицї не набрали би анї того досьвіду анї того знаня. В тім то й лежить цїла вага науки господарства рільного з книжок і часописий.

Тепер питаємо ся: чи можуть наші господарі справедливо сказати, що они не потребують тої науки, бо й без неї знають ходити коло рілї? Певно, що знають — але як? Так, як того научили ся від дїда й прадїда. А прецї могли би они з книжок і часописий господарских набрати ще більше досьвіду і знаня а тогди уміли би ще лїпше обрабляти рілю. Не для чого иншого, лиш для того стоїть господарство рільне у инших народів далеко висше, як у нас, що там господарі не лиш купують собі книжки але ще й держать часописи господарскі і учать ся з них. У инших народів єсть ще й той звичай, що там кожда більша ґазета політична дає ще додаток господарский — у нас то не водить ся.

Правда, не все, що в книжцї або часописи господарскій, може зараз бути придатне для кождого господаря; але на то єсть розум, щоби вибрати то, що пригоже. А відтак ще й ось який хосен з такої науки: Гадка гадку родить; я читаю в часописи, що сей або той господар так а так робив. Я пробую й собі хоч може не так, але в подібний спосіб робити; ану-ж може удасть ся і буде добре. Книжка або часопись господарска остерігає перед чимсь, що єсть шкідливим в господарстві; у мене того нема, але ось єсть щось подібного і я тепер пильную ся, щоби не мати шкоди.

Ось в чім лежить вага науки господарства з книжок і часописий господарских. З них повинен у нас кождий господар користати і лиш жаль, що у нас тих книжок так мало, а специяльно господарских часописий нема таки нїяких. Несправедливо отже єсть казати, що наш хлїбороб такої поради не потребує.

Домашний лік на кашель і катар. Бере ся звичайну цибулю, розкраює ся єї на кілька частий і душить ся єї з ледоватим цукром, або ще лїпше з солодом, так, щоби весь сок з себе пустила і той сок заживає ся що дві години по малїй лижочцї. Єсть се дешевий, а добрий лік і длятого повинен бути в кождій хатї, особливо з весни і в осени, коли чоловік западає найчастїйше на катар і кашель. Приготовлений сок держить ся в щільно заткaній фляшинцї.

Щоби снїг не набивав ся коням під копита, добре єсть ужити слїдуючого способу: бере ся по рівній части баранячого лою і простого мила та робить ся з того смаровило, котрим мастить ся коням підошву і стрілку. Одно таке намащенє вистане на кілька днів. Через то, що коневи набиває ся снїг під копита, він ступає непевно, а навіть може собі звихнути ногу.

Щоби чоботи не перемакали, має бути дуже добре мастити пришви від часу до часу теплим олієм рициновим. Олїй той наповняє шкіру і не лиш не припускає до неї води, але ще й робить єї мягкою. Олїю того не треба однакож купувати в аптицї, де він дорогий, але в якім склепі корінним. Підошви знов, особливо в нових чоботах треба намастити переваренім олієм льняним, а треба мастити доти, доки ще шкіра втягає в себе олїй; такі підошви держать ся майже ще раз так довго як звичайні.

Кіти до всїляких материй. Щоби злїпити предмети з кости, слоновини або перловини, намочує ся карук в горячій водї, а коли напучнявіє, розгріває ся его і додає ся тілько порошку з гашеного вапна, кілько потреба, щоби кіт був густий; відтак обчищує ся добре дані предмети на їх переломах, мастить ся тим кітом і звязує ся міцно. За кілька днів кіт вже добре держить. Додавши до каруку мілко потовченої крейди, має ся добрий кіт до приліплюваня металю на дереві. Щоби шкіру приліпити до металю, мастить ся метал горячим каруком, а шкіру горячим виваром з ґалясівок (дубінок) і дає ся предметам добре засхнути. Кіт той держить знаменито.

Телеграми.

Відень 22 лютого. Вчера по полудни приїхала тут з Варшави депутация литовского полку драґонів ім. Архікн. Альбрехта, зложена з капітанів Крулева і Вельопольского, щоби взяти участь в похоронї пок. Архікнязя.

Арко 22 лютого. Вчера по полудни попращали ся члени цїсарского Дому з тїлом пок. Архікн. Альбрехта а відтак домовину замкнено і залютовано та списано протокол. В суботу вечером о 6 год. відведуть тїло з войсковою парадою на дворець а о півночи повезуть до Відня. В походї похороннім возьмуть участь: намістник, командант корпуса, адмірал Штернек, мінїстер Фейрварий, шеф ґенерального штабу бар. Бек, дванайцять ґенералів і депутация лицарів ордера Мариї Тереси.

Берлин 22 лютого. Підчас дебати над буджетом мінїстерства справ внутрішних заявив мінїстер Келер на жалобу пос. Кшепниковского, що коли Поляки хотять давати в театрі польске представленє, то мусять предкладати полїциї нїмецкий переклад тої штуки, позаяк нїмецка мова єсть урядовою.

аби тобі сесе та тото, а руш ся ще раз, то побачиш.... ти знаєш, що зі мною нема жарту. Рушайте туди до мяса, там ваше місце.... а ти, Босий, аби-сь ся не важив сюди вертати!

Пси послухали наконець, хоч дуже нерадо, а Кук замкнув другий раз двері.

— Але-ж бо тут і темно! — сказав він тепер і обернув ся, та став шукати своєї постелї — навіть своєї руки годї побачити перед очима.... куди-ж бо я й взяв ся?... От куди я зайшов, та-ж тут шафа.... треба брати ся на право.

— Я тут лежу — відозвав ся Сандер, що спав разом з ним на однїй постели.

— Я там зараз прийду! — відповів Кук і в сїй хвили станув під добутим ножем мулята, може на десять цалів від него, а мулят присунув ся до стїни так близько, як лиш міг. Аби Кук зробив був ще лиш один крок, аби був лиш витягнув руку, був би доторкнув ся мулята, а той був би тогди не довго надумував ся, лиш був би певно зробив нешкідливим противника, котрий в тій хвили стояв на перешкодї его втечі. Але Господь Бог стеріг Кука і він обернув ся саме коло мулята і ступаючи почерез Біля і Джемса пішов до власної постелї та положив ся там утомлений і незадовго знову заснув.

В малїй комнатцї зробило ся знову тихо, як в могилї. Лиш правильний віддих переривав тишину, а мулят взяв тепер знову осторожно миску і випив останок молока, а відтак посунув ся так тихенько, як лиш можна, знову до дверий. Аж ось зачепив ногою о крісло, котре Кук поставив був єму на дорозї, і два голоси перестали віддихати — він зміркував, що они або пробудили ся, або що то їм сон перервало. Пристанув отже тихенько на тім місци, де був і переконав ся, що то на его щастє їм лиш сон перервав ся, бо зараз опісля стали разом з другими сопїти, а Дан почав тогди знову шукати собі дороги.

Але коли він хотїв осторожно відсунути крісло, що стояло єму в дорозї, діткнув ся на его опиралї якогось ременя; він посунув борзо рукою по нїм і знайшов — так дуже пожадану тайстру з кулями. Він перевісив єї чим скорше через плече і хотїв вже відступити ся від крісла, коли на сидїню знайшов ще й другу. Котра-ж з них була лїпша? Через хвильку постояв він, не знаючи що робити — але лиш через хвильку, бо задля такої дрібници годї було єму забувати на небезпечність свого положеня. Щоби не ошибнути ся, забрав обі, пійшов на пальцях до дверий, сягнув по рушницю, котру Сандер поклав був знову на клинку, здоймив тихенько і відсунув тепер засув, що замикав двері.

А що-ж пси? Чи все ще пильнували дверий? — В сім случаю був би він пропав, бо зграя, котра лише що кілька недїль тому назад сперла була пятилїтного медведя, а відтак і зробила єму конець, була би мурина, що майже не мав чим боронити ся, роздерла таки на дрібні куснї. Длятого то, било в нїм серце як молотом, коли він відхилив трохи дверї. Щасливим случаєм не було перед дверми анї одного пса. Приказ їх пана загнав їх всїх поза хату, а він потребував лиш перебічи їх на пятьдесять кроків і був би вже виратував ся. — Тихенько отворив він двері.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає Адам Крехoвецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.